

Scenariusz zajęć w oparciu o spektakl „Ronja, córka zbójnika” w reż. Anny Ilczuk

Autorka: Sandra Lewandowska

Wiek uczniów: 8–11 lat

Typ zajęć: warsztaty po spektaklu, realizowane online albo na żywo

Czas: 45 min.

Temat: Czy emocja strachu może prowadzić do przekraczania granic?

WSTĘP

Ronja wychowuje się w lesie pełnym niebezpieczeństw, skrywającym tajemnice. Spotyka się tam z leśnymi zmorami, z innym człowiekiem i z samą sobą. Strach jest obecny na każdym kroku i prowadzi główną bohaterkę nowymi szlakami w nieznane rejony. Pokazuje nam tym samym, że ta emocja nie zawsze musi nas zamykać, ale może też wyzwalać wiele pozytywnych reakcji. I właśnie do tego przekraczania granic dziś zapraszam!

ROZGRZEWKĄ | 10 minut

Rozszyfruj mnie

→ online

Nauczyciel prosi uczniów, by każdy z nich zastanowił się nad emocjami, których na co dzień doświadcza. Udostępnia uczniom tablicę (np. narzędzie Google Jamboard) z wypisanymi podstawowymi emocjami: radość, smutek, gniew, wstręt, zaufanie, zaskoczenie, oczekiwanie. Prosi, by każdy wybrał jedną z nich i spróbował ją zaprezentować na forum. Może użyć do tego samej mimiki lub całego ciała. Grupa próbuje odgadnąć emocje okazywane przez kolegę czy koleżankę. Na koniec nauczyciel prosi, aby wszyscy wspólnie zaprezentowali STRACH i zastygli w tej pozie na kilka sekund. Odlicza do trzech. Następuje stop-klatka, prowadzący wykonuje zrzut ekranu.

→ na żywo

Zadanie wykonujemy w kole. Wtedy każdy prezentujący się uczeń wchodzi w środek koła. Osoba, która pierwsza odgadnie jego emocję, zamienia się z nim miejscami. Emocje nauczyciel może zaprezentować na wcześniej przygotowanym arkuszu papieru lub na tablicy. Zamiast zdjęcia w postaci zrzutu ekranu prowadzący prosi, by wszyscy dokładnie przyjrzeni się sobie w stop-klatce. Można ją powtórzyć kilka razy, dzieląc grupę na dwie części.

DZIAŁANIE 1 | 5 minut

Strach ma wielkie oczy

→ online

Nauczyciel prezentuje na forum zdjęcie (poprzez udostępnienie ekranu) i prosi klasę o podanie skojarzeń z przedstawionym obrazem. Prowadzący zapisuje wszystko na tablicy, którą na koniec pokazuje uczniom (proponuję ponownie Jamboarda). Wspólnie starają się pogrupować powstałe hasła. Następuje krótka rozmowa o tym, jaką emocją jest strach i co dla Ronji oznaczało życie w lesie.

→ na żywo

Każde z dzieci zapisuje swoje skojarzenia na karteczkach samoprzylepnych. Następnie hasła są przyklejane i grupowane na dużym arkuszu szarego papieru lub brystolu.

DZIAŁANIE 2 | 10 minut

Ronja w lesie

→ online

Każdy uczeń przynosi przed ekran jeden przedmiot, który jego zdaniem mógłby przydać się głównej bohaterce w jej leśnych przygodach i oswojaniu nieznanego. Uczniowie opowiadają, co wybrali i dlaczego. Starają się też odpowiedzieć na pytanie, z jakim rodzajem strachu mogła zmagać się Ronja. Czy las był niebezpieczny? Czy obcy są niebezpieczni? Czy ja sam mogę stanowić dla siebie jakieś ograniczenie? Czego mogę się obawiać? Grupa wspólnie wybiera pięć najbardziej przydatnych dla bohaterki rekwizytów.

→ na żywo

Uczniowie rysują potrzebne przedmioty i uzasadniają ich wybór.

DZIAŁANIE 3 | 15 minut

Przekraczanie granic

→ online

Uczniowie indywidualnie przygotowują krótką historię – czym dla nich jest pokonywanie strachu i jak sobie z tym radzą. Na czas tego zadania wyłączają kamery i mikrofony. Opowieść może dotyczyć strachu jako emocji otwierającej i prowadzącej w tajemnicze miejsce albo do poznania drugiego człowieka czy też siebie. W opowieści można wykorzystać jeden z pięciu przedmiotów. Prowadzący wyznacza kolejność w grupie, zapisuje ją na czacie. Po kolei dzieci zaczynają snuć fragment swojej opowieści, nie włączając nadal kamer. Każdy wypowiada maksymalnie pięć zdań. Po swojej wypowiedzi wycisza mikrofon.

Można zacząć od:

- **Moją największą obawą jest...**
  - **Kiedyś bałam/bałem się pająków, ale teraz wiem...**
  - **Nie boję się już...**
  - **Jak byłam/byłem mała(-y)...**
  - **To, co nieznanne...**
  - **Obcy to dla mnie...**
-

Nauczyciel nagrywa tę część zajęć, którą można ponownie odsłuchać, jeśli czas na to pozwoli. Po wypowiedziach następuje krótkie podsumowanie tego, co się wydarzyło.

→ na żywo

Prowadzący dzieli klasę na 5 grup, każdej z nich przypisuje jeden rekwizyt. W grupach dzieci starają się nazwać wszystko, co w spektaklu wiąże się z emocją strachu i wybranym przedmiotem. Wspólnie tworzą historię, w której mogą wykorzystać rekwizyt do opowiedzenia o strachu jako emocji otwierającej i prowadzącej w nieznanne, do poznania drugiego człowieka. Poszczególne grupy prezentują swoje historie. Mogą opowiadać lub odgrywać scenki.

WSPÓLNE PODSUMOWANIE | 5 minut

Każdy uczeń dzieli się tym, czym teraz jest dla niego strach i jakim kolorem by go określił.

ZADANIE DODATKOWE/DOMOWE

Prowadzący prosi uczniów, by po lekcji spróbowali napisać krótką wypowiedź o tym, czego potrzebują współczesne dzieci, uwzględniając przy tym swoje potrzeby i wrażliwość na świat. Można napisać to w formie listu do wszystkich obywateli, sąsiadów lub rodziców.

CIEKAWOSTKI

Astrid Lindgren, autorka książki „Ronja, córka zbójnika” oraz „Pippi Pończoszanka” i „Dzieci z Bullerbyn”, swoją postawą przyczyniła się do powstania w 1988 r. ustawy o dobrostanie zwierząt, określanej jako Lex Lindgren. Ustawa ta zakazywała m.in. trzymania kur w klatkach, a także zapewniała krowom prawo do wypasu na łące.

Plakat do spektaklu „Ronja, córka zbójnika” z Teatru Powszechnego w Warszawie jest efektem konkursu ogłoszonego przez teatr. Zwycięską pracę wykonała **Inka Zadroźniak**. W ramach nagrody otrzymała zaproszenie na spektakl wspólnie ze swoją klasą.

Anna Ilczuk – reżyserka spektaklu – z wykształcenia jest aktorką, która przez wiele lat występowała na deskach Teatru Polskiego we Wrocławiu. Tam też w 2013 roku wyreżyserowała swój pierwszy spektakl dla młodszej widowni pt. „Dzieci z Bullerbyn”. Wystąpiła też w kilkunastu polskich serialach.

